

Ärende: VN/2166/2026

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av universitetslagen och yrkeshögskolelagen (försöket om studiedlar)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Svenska handelshögskolan tackar för möjligheten att avge ett utlåtande om utkastet till regeringens proposition om försöket med studiedlar.

Hanken understöder målsättningarna för försöket, och tror att studiedlarna kan bidra till att unga efter andra stadiet i högre grad påbörjar högskolestudier om de blivit utan studieplats eller tackat nej till en studieplats inom examensutbildning. Avgiftsfriheten minskar socioekonomisk ojämlikhet, möjligheten att prova på studier sänker tröskeln för högskolestudier och ökar sannolikheten att sedan kunna ”välja rätt”, och oron över att göra ”fel val” och förlora status som förstagångssökande kan minska.

Såsom framgår i propositionen är handledning av de unga en viktig beståndsdel i hur väl försöket lyckas nå målsättningarna. Det förblir ändå oklart hur helheten och arbetsfördelningen mellan de olika aktörer som erbjuder handledning ska fungera, hur målgruppen i särskilt fokus dvs de som utexamineras från yrkesutbildning ska nås och vad som åläggs universiteten. I motiveringstexten anges realistiska mål för universitetens handledning (”stödja de studerande att identifiera studier som svarar mot deras egna styrkor

och intressen.”). Universitetets uppgift bör snarare vara att ge en helhetsbild av de studier som erbjuds och av studier inom utbildningsområdet. Vidare ger förslaget till formuleringen i 8 b § 2 mom., att studiesedelns får användas ”för handledning”, en missvisande bild av att handledningen ”köps” med studiesedeln.

För att öppna högskolestudier skall vara tillgängliga för möjligast många i målgruppen är det viktigt att också studier vid läroanstalter för fritt bildningsarbete kan omfattas i försöket. Tidsgränsen för vilka unga som omfattas av försöket bör senareläggas under sommaren 2028 så att inte de som avlägger IB-examen utesluts.

Ahlskog-Pursiainen Tove
Hanken Svenska handelshögskolan